

Crna Gora
Ministarstvo prosvjete

CENTAR ZA STRUČNO
OBRAZOVANJE

STANDARD ZANIMANJA

TEHNIČAR/ TEHNIČARKA UZGOJA I ZAŠTITE ŠUMA

SADRŽAJ

1. OPŠTE INFORMACIJE O ZANIMANJU.....	2
2. TIPIČNI POSLOVI U OKVIRU ZANIMANJA	3
3. KLJUČNI POSLOVI.....	4
3.1. GRUPA POSLOVA:ANALIZA, PLANIRANJE I ORGANIZACIJA RADA	4
3.2. GRUPA POSLOVA: PRIPREMA POSLA I RADNOG MJESTA	6
3.3. GRUPA POSLOVA: OPERATIVNI POSLOVI	8
3.4. GRUPA POSLOVA: KOMERCIJALNI POSLOVI	15
3.5. GRUPA POSLOVA: ADMINISTRATIVNI POSLOVI.....	17
3.6. GRUPA POSLOVA: POSLOVI RUKOVOĐENJA.....	18
3.7. GRUPA POSLOVA: NADZOR RADA	19
3.8. GRUPA POSLOVA: OBEZBJEĐIVANJE KVALITETA.....	20
3.9. GRUPA POSLOVA: ODRŽAVANJE I POPRAVKE.....	21
3.10. GRUPA POSLOVA: KOMUNIKACIJA.....	22
3.11. GRUPA POSLOVA: OČUVANJE ZDRAVLJA I OKOLINE	24
4. OSTALE INFORMACIJE O ZANIMANJU.....	27
5. REFERENTNI PODACI.....	28

Napomena:

Svi izrazi koji se u ovom dokumentu koriste u muškom rodu, obuhvataju iste izraze u ženskom rodu.

1. OPŠTE INFORMACIJE O ZANIMANJU

NAZIV ZANIMANJA: TEHNIČAR/ TEHNIČARKA UZGOJA I ZAŠTITE ŠUMA

NIVO: IV1

OPIS ZANIMANJA:

Tehničar uzgoja i zaštite šuma prikuplja podatke o obilježjima šumskih područja i predlaže načine uzgoja šumskog drveća na šumskim područjima i u rasadniku šumskih vrsta drveća. Vršiti planiranje i uređenje predjela u gradskim i prigradskim zonama, kao i nadzor radova na podizanju i njezi zelenih površina u gradskim i prigradskim zonama. Vršiti kontrolu i sprovodi mjere zaštite šume od požara, štetočina i svih bespravnih radnji na šumskom području. Organizuje rad manjih radnih grupa na obavljanju poslova pošumljavanja, rasadničarstva, postupka doznake i drugih poslova iz oblasti uzgoja i zaštite šuma.

KOMPETENCIJE

Tehničar uzgoja i zaštite šuma:

- Analizira radni zadatak, planira realizaciju i organizuje sopstveni rad i rad grupe za realizaciju poslova uzgoja i zaštite šuma
- Obezbeđuje resurse za realizaciju poslova uzgoja i zaštite šuma
- Priprema radno mjesto za realizaciju poslova uzgoja i zaštite šuma
- Sprovodi postupak doznake stabala za sječu u niskim šumama
- Rukovodi procesom pošumljavanja i formiranja rasadnika šumskih vrsta drveća
- Vršiti planiranje i uređenje predjela u gradskim i prigradskim zonama
- Vršiti podizanje i njegu zelenih površina u gradskim i prigradskim zonama
- Prati zdravstveno stanje šuma i preduzimanje mjere zaštite šuma
- Sprovodi mjere zaštite šuma od požara i vršiti kontrolu bespravnih radnji u šumama
- Vršiti kontrolu rada lovočuvarske službe u lovištu
- Obavlja procjenu resursa potrebnih za realizaciju radnog zadatka
- Izrađuje radnu dokumentaciju prema propisanoj proceduri
- Rukovodi radnom grupom za realizaciju radnog zadatka
- Vršiti nadzor nad poslovima radne grupe za realizaciju radnog zadatka
- Sprovodi postupke za kontrolu kvaliteta i kvantiteta rada, u skladu sa normativima i drugim propisima
- Održava alat, opremu i uređaje za rad
- Obavlja komunikaciju sa nadređenima, saradnicima i korisnicima šume
- Sprovodi postupke i mjere za zaštitu na radu, zaštitu okoline i očuvanje zdravlja

2. TIPIČNI POSLOVI U OKVIRU ZANIMANJA

Grupe poslova	Ključni poslovi
Analiza, planiranje i organizacija rada	<ul style="list-style-type: none"> - Analiziranje radnog zadatka u cilju pripreme za njegovu realizaciju - Planiranje i organizovanje sopstvenog rada i rada grupe za realizaciju poslova uzgoja i zaštite šuma
Priprema posla i radnog mjesta	<ul style="list-style-type: none"> - Obezbeđivanje resursa za realizaciju poslova uzgoja i zaštite šuma - Pripremanje radnog mjesta za realizaciju poslova uzgoja i zaštite šuma
Operativni poslovi	<ul style="list-style-type: none"> - Sprovođenje postupka doznake stabala za sječu u niskim šumama - Rukovođenje postupkom pošumljavanja i formiranja rasadnika šumskih vrsta drveća - Planiranje i uređenje predjela u gradskim i prigradskim zonama - Podizanje i njega zelenih površina u gradskim i prigradskim zonama - Praćenje zdravstvenog stanja šuma i preduzimanje mjera zaštite šuma - Zaštita šuma od požara i kontrola bespravnih radnji u šumama - Kontrola rada lovočuvarske službe u lovištu
Komercijalni poslovi	<ul style="list-style-type: none"> - Procjena potrebnih resursa za realizaciju radnog zadatka - Nabavka opreme, materijala i uređaja potrebnih za realizaciju radnog zadatka
Administrativni poslovi	<ul style="list-style-type: none"> - Izrada radne dokumentacije
Poslovi rukovođenja	<ul style="list-style-type: none"> - Rukovođenje radnom grupom za realizaciju radnog zadatka
Nadzor rada	<ul style="list-style-type: none"> - Vršenje nadzora nad poslovima šumara i radne grupe za realizaciju radnog zadatka
Obezbeđivanje kvaliteta	<ul style="list-style-type: none"> - Sprovođenje postupaka za kontrolu kvaliteta rada, u skladu sa normativima i drugim propisima
Održavanje i popravke	<ul style="list-style-type: none"> - Održavanje alata, opreme i uređaja za rad
Komunikacija	<ul style="list-style-type: none"> - Obavljanje komunikacije sa nadređenima, saradnicima - Obavljanje komunikacije sa korisnicima šuma
Očuvanje zdravlja i okoline	<ul style="list-style-type: none"> - Sprovođenje postupaka i mjera za zaštitu na radu - Sprovođenje postupaka i mjera za zaštitu okoline - Sprovođenje postupaka i mjera za očuvanje zdravlja

3. KLJUČNI POSLOVI

3.1. GRUPA POSLOVA: ANALIZA, PLANIRANJE I ORGANIZACIJA RADA

3.1.1. Ključni posao: Analiziranje radnog zadatka u cilju pripreme za njegovu realizaciju

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Tehničar uzgoja i zaštite šuma:

- Analizira radni nalog u cilju planiranja aktivnosti i neophodnih **resursa** za realizaciju poslova uzgoja i zaštite šuma

Resursi: izvršioци radnog zadatka (struktura i broj), oprema, materijal, alat i uređaji

- Analizira radni zadatak u cilju specifikacije **dokumentacije** potrebne za njegovu realizaciju

Dokumentacija: radna i tehnička dokumentacija iz oblasti šumarstva

- Pregleda **tehničku dokumentaciju**, u skladu sa zahtjevima radnog zadatka

Tehnička dokumentacija: projektna dokumentacija/izvođački projekat, šumske mape, crteži, šeme, standardi za oblo i tehničko drvo, tehnički propisi, preporuke i uputstva i dr.

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Struktura i funkcionisanje šumarskog sektora
- Elementi radnog naloga
- Radna i tehnička dokumentacija
- Osnove organizacije rada

3.1.2. Ključni posao: Planiranje i organizovanje sopstvenog rada i rada grupe za realizaciju poslova uzgoja i zaštite šuma

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Tehničar uzgoja i zaštite šuma:

- Planira radne aktivnosti u skladu sa **planskim dokumentima** iz oblasti šumarstva
Planska dokumenta: Program gazdovanja šumama, Plan doznake, Plan gajenja šuma, Plan iskorišćavanja šuma, Plan zaštite šuma, Plan izgradnje i održavanja šumskih saobraćajnica, Plan uređenja šuma, Program i plan uređenja gradskih zelenih površina i dr.
- Procjenjuje vrijeme trajanja radova po fazama u skladu sa zahtjevima radnog zadatka i u dogovoru sa nadređenima
- Procjenjuje potrebne resurse za realizaciju radnog zadatka
- Izrađuje plan za obavljanje radnog zadatka
- Vršiti raspored izvršilaca u skladu sa obimom posla i procesom rada
- Usklađuje rad radnih grupa iz različitih radnih jedinica
- Organizuje radne sastanke sa saradnicima, u skladu sa svojim nadležnostima

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Osnove organizacije rada
- Planska dokumenta iz oblasti šumarstva
- Korišćenje informaciono - komunikacionih tehnologija u poslovanju
- Poslovna komunikacija

3.2. GRUPA POSLOVA: PRIPREMA POSLA I RADNOG MJESTA

3.2.1. Ključni posao: Obezbjedivanje resursa za realizaciju poslova uzgoja i zaštite šuma

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Tehničar uzgoja i zaštite šuma:

- Osigurava da je relevantna dokumentacija za izvođenje radnog zadatka obezbijedena
- Osigurava da su **zaštitna sredstva i oprema** za realizaciju radnog zadatka obezbijedeni, u skladu sa radnim uslovima i načinom rada
 - Zaštitna sredstva i oprema:** zaštitna obuća, zaštitna odjeća, zaštitne rukavice, šljem, štitnik za oči i lice, zaštitna maska za lice, naočare, antifon slušalice za uši, zaštitni pojas, zaštitno uže i dr.
- Osigurava da su radno okruženje, **materijal, oprema, alat, mehanizacija** i rezervni djelovi obezbijedeni, u skladu sa radnim zadatkom, tehničkom dokumentacijom i tehničkom regulativom
 - Materijal:** sjemenski i sadni materijal, farba, kreda, sprejovi, markeri, goriva i maziva za mašine i dr.
 - Oprema:** šumski žigovi, evidencione pločice, kolobrojevi, bar kodovi, čitači, GPS uređaj, PDA uređaj, naprtnjača za gašenje šumskih požara, kočiči za iskolčavanje, instrument za mjerenje, traka za obilježavanje gradilišta i dr.
 - Alat:** sjekira, noževi, makaze, ručne testere, klinovi, prečnica, doznačni čekić, visinomjer, daljinomjer, mjerna traka, ašov, lopata, krampa, grabulje, vile, gribor, kosijer, makaze za orezivanje, makaze za živu ogradu, makaze za grane, sadilni mač i dr.
 - Mehanizacija:** motorne i električne testere, terensko vozilo, šumski traktor, plugovi, dizalice, tresalice, usisivači, prskalice, orošivači, harvesteri, procesori, motorne kosačice, grabilice, motorne testere, trimeri za živu ogradu, motorni trimeri i kose, aerator za travnjake, freze i kultivatori, svrdla za vađenje panjeva, svrdla za kopanje sadnih jama, valjak za travnjake, oprema za zalivanje i prihranjivanje sadnica i travnjaka, teleskopski orezivač granja, duvaljka za lišće, usisivač za lišće, oprema za zalivanje i prskalice za zaštitu i prihranu bilja preparatima koji se nanose prskanjem i zprašivanjem i dr.
- Osigurava adekvatno čuvanje i transport materijala, opreme, alata i mehanizacije

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Tehnička dokumentacija (projektna dokumentacija, standardi i dr.)
- Zakonska regulativa (zakoni, pravilnici, uredbе, propisi i dr.)
- Zaštitne procedure za obavljanje poslova na siguran i bezbjedan način
- Zaštitna sredstva potrebna za obavljanje poslova na siguran i bezbjedan način
- Materijal, alat, oprema i mehanizacija za izvođenje radova u šumarstvu

3.2.2. Ključni posao: Pripremanje radnog mjesta za realizaciju poslova uzgoja i zaštite šuma

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Tehničar uzgoja i zaštite šuma:

- Provjerava **uslove rada** na radnom mjestu, u skladu sa opštim mjerama zaštite i zdravlja na radu
Uslovi rada: buka, prašina, izvori fizičke opasnosti, klimatski uslovi (temperatura, vjetar, kiša, magla, sniježne padavine, atmosferska pražnjenja i dr.)
- Preduzima mjere za obezbjeđenje radnog mjesta, u skladu sa propisima o zaštiti i zdravlju na radu
- Provjerava ispravnost alata, opreme i mehanizacije koji se koriste za izvođenje radova
- Obezbjeđuje da su potrebna tehnička dokumentacija, materijal, alat, oprema i mehanizacija raspoloživi na radnom mjestu

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Zaštita radnog mjesta, u zavisnosti od načina i uslova rada
- Propisi o zaštiti i zdravlju na radu
- Kontrola ispravnosti alata i opreme za rad
- Funkcionisanje i kapaciteti mehanizacije u šumarstvu

3.3. GRUPA POSLOVA: OPERATIVNI POSLOVI

3.3.1. Ključni posao: Sprovođenje postupka doznake stabala za sječū u niskim šumama

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Tehničar uzgoja i zaštite šuma:

- Prikuplja **podatke** za sprovođenje postupka doznake stabala za sječū, analizirajući Projekat i Plan doznake stabala
 - Podaci:** vrsta planirane sječe, planirana zapremina za sječū po vrstama drveća, karakteristike terena i dr.
- Organizuje **radnu grupu** koja sprovodi postupak doznake stabala za sječū
 - Radna grupa:** tehničar, šumar i tri izvršitelja posla
- Vršī odabir stabala za sječū prema planu doznake
- Vršī doznaku, mjerenje i evidentiranje doznačene drvne zapremine
- Vršī obračun doznačene drvne zapremine
- Sačinjava izvještaj o izvršenom postupku doznake i prosljeđuje ga nadređenoj službi i šumarskom inspektorū

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Doznaka stabala za sječū
- Mjerenje i evidencija drvne zapremine
- Korišćenje softvera iz oblasti šumarstva

3.3.2. Ključni posao: Rukovođenje postupkom pošumljavanja i formiranja rasadnika šumskog drveća**Aktivnosti za realizaciju ključnog posla****Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Tehničar uzgoja i zaštite šuma:**

- Prikuplja **podatke** za sprovođenje postupka pošumljavanja, prema Planu pošumljavanja
 - Podaci:** karakteristike terena, karakteristike sadnog materijala, predviđeno vrijeme i dr.
- Formira radna polja na terenu predviđena za pošumljavanje
- Obavlja prijem i kontrolu sjemenskog i sadnog materijala
- Organizuje radnu snagu za sadnju i daje im uputstva o tehnikama sadnje
- Daje instrukcije izvršiocima posla koji vrše sjetvu i/ili sadnju tokom obavljanja postupka pošumljavanja
- Vršiti nadzor nad postupkom sakupljanja sjemena za rasadnik šumskog drveća, u skladu sa svojim nadležnostima
- Vršiti nadzor nad ispitivanjem kvaliteta sjemena šumskog drveća, u skladu sa svojim nadležnostima
- Vršiti organizaciju prostorne podjele rasadnika šumskog drveća na radna polja
- Vršiti nadzor nad postupkom proizvodnje sjemenskog i sadnog materijala u rasadniku šumskih vrsta drveća
- Sačinjava izvještaj o izvršenom poslu i dostavlja nadležnoj službi uzgoja i zaštite šuma

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Pripremni radovi u postupku pošumljavanja
- Postupak pošumljavanja
- Šumsko sjemenarstvo
- Rasadnik šumskih vrsta drveća
- Elementi izvještaja

3.3.3. Ključni posao: Planiranje i uređenje predjela u gradskim i prigradskim zonama

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Tehničar uzgoja i zaštite šuma:

- Predlaže rješenja u planiranju i uređenju predjela u gradskim i prigradskim zonama, u skladu sa svojim nadležnostima i radnim zadatkom, prema Planu uređenja šuma
- Evidentira vrste drveća i šiblja na zelenim površinama gradskih i prigradskih zona, u odgovarajućim evidencijama
- Prati zdravstveno stanje biljaka i vrši procjenu oštećenja na sadnicama i opasnosti od požara
- Vršiti kontrolu realizacije sanitarne sječe doznačenih stabala i izvlačenje drvnih sortimenata iz šuma urbane zone
- Prati realizaciju aktivnosti iz Programa i plana uređenja **gradskih zelenih površina** i o tome sastavlja izvještaj
 - Gradske zelene površine:** parkovi, skverovi, trgovi, zelena ostrva, putni pojasevi i sl.
- Rukovodi poslovima **uređenja travnjaka** u gradskim i prigradskim zonama
 - Uređenje travnjaka:** košenje i grabljenje travnjaka, zalivanje, prihranjivanje i dosijavanje travnjaka
- Rukovodi poslovima **formiranja cvjetnih rondela** u gradskim i prigradskim zonama
 - Formiranje cvjetnih rondela:** sadnja jednogodišnjeg i dvogodišnjeg cvijeća, perena, ruža, lukovičastog i gomoljastog cvijeća i njihovo održavanje
- Rukovodi poslovima **održavanja sadnica** u gradskim i prigradskim zonama
 - Održavanje sadnica:** sadnja, zalivanje, prihranjivanje, orezivanje drveća, šiblja, žive ograde i ruža, uklanjanje suvih i oboljelih sadnica, zaštita od bolesti i štetočina
- Rukovodi poslovima **zimske njege i zaštite** zelenih površina u gradskim i prigradskim zonama
 - Zimska njega i zaštita:** priprema za period mirovanja i zaštita od snjegoloma i niskih temperatura

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Planiranje i uređenje gradskih zelenih površina
- Uređenje travnjaka
- Formiranje cvjetnih rondela
- Održavanje, njega i zaštita sadnica

3.3.4. Ključni posao: Podizanje i njega zelenih površina u gradskim i prigradskim zonama

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Tehničar uzgoja i zaštite šuma:

- Prikuplja podatke koji su mu potrebni za izvođenje projekta na terenu, očitavajući plan/skicu za podizanje novih zelenih površina
- Vršiti iskolčavanje terena, prema skici
- Organizuje **radnu grupu** za izvođenje radova na podizanju zelenih površina u gradskim i prigradskim zonama
Radna grupa: tehničar, cvjećar-vrtlar, nekvalifikovani radnici
- Organizuje čišćenje terena i iskop panjeva tokom podizanja zelenih površina u gradskim i prigradskim zonama
- Određuje mjesta za sadnju sadnica na terenu i njihov raspored prema planu ili skici za podizanje novih zelenih površina
- Organizuje prekopavanje, freziranje, prihranjivanje i pripremu zemljišta za sadnju tokom podizanja zelenih površina u gradskim i prigradskim zonama
- Organizuje redovnu njegu i održavanje zelenih površina

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Uzgoj zelenih površina u gradskim i prigradskim zonama
- Njega zelenih površina u gradskim i prigradskim zonama
- Auto CAD – osnovni nivo

3.3.5. Ključni posao: Praćenje zdravstvenog stanja šuma i preduzimanje mjera zaštite šuma

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Tehničar uzgoja i zaštite šuma:

- Vršiti redovan obilazak terena i monitoring stanja šuma
- Evidentira prisustvo **štetnih pojava** tokom obilaska šume
 - Štetne pojave:** sušenje stabala, pojava potkornjaka, gubara, gundelja, klizišta, bujice, erozije zemljišta, bolesti divljači, štete nastale djelovanjem divljači i stoke i dr.
- Uočava vizuelnim putem negativne pojave **sanitara** prilikom redovnog obilaska šume
 - Sanitar:** sušika, izvala, prelom, oboljela stabla, opožarena stabla i dr.
- Predlaže mjere za suzbijanje **štetočina** nadležnoj službi, na osnovu svojih zapažanja
 - Štetočine:** insekti i fitopatogene gljive i mikroorganizmi
- Koordinira preduzimanje **mehaničkih, hemijskih i bioloških mjera** zaštite prilikom sprovođenja postupka zaštite šuma
 - Mehaničke mjere:** uklanjanje legala gubara (Limantria Dispar) i njihovo uništavanje paljenjem, sanitarna doznaka stabala/sječa i izvlačenje napadnutih, oboljelih i oštećenih stabala, postavljanje lovnih stabala i dr.
 - Hemijske mjere:** postavljanje feromonskih klopki u zaštiti šuma od potkornjaka i dr.
 - Biološke mjere:** primjena gazdinskog tretmana/doznaka stabala, postizanje i održavanje mješovitosti sastojina po vrstama drveća, sprovođenje pravovremenih prorednih sječa u sastojinama i dr.
- Prati rezultate preduzetih mjera zaštite šuma, procjenjujući potrebu za daljim aktivnostima

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Plan zaštite šuma
- Program gazdovanja šumama
- Mehanička, hemijska i biološka sredstva zaštite šuma

3.3.6. Ključni posao: Zaštita šuma od požara i kontrola bespravnih radnji u šumama

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Tehničar uzgoja i zaštite šuma:

- Utvrđuje karakteristike terena područja potencijalno ugroženog požarom i saobraćajnu infrastrukturu, prema Planu zaštite šuma
- Odabira mjere za sprovođenje zaštite šuma od požara iz Plana zaštite šuma
- Vršiti obilazak terena i uočava **potencijalne uzroke požara**
 - Potencijalni uzroci požara:** neadekvatno odložen otpad, nekontrolisano paljenje vatre na privatnim posjedima, nepropisno uspostavljen šumski red i dr.
- Predlaže **preventivne i represivne mjere** zaštite šuma od požara
 - Preventivne mjere:** uspostava šumskog reda, informisanje javnosti o zabrani nepropisnog odlaganja otpada i paljenja vatre na mjestima koja nisu za to predviđena, osmatranje terena u vrijeme povećane opasnosti od požara i dr.
 - Represivne mjere:** gašenje požara primjenom naprtnjače, lopate, mlatilice i drugih vrsta alata
- Koordinira i učestvuje u gašenju požara, uz korišćenje odgovarajućeg **alata i opreme**
 - Alat i oprema:** naprtnjača za gašenje požara, lopata, krampa, mlatilice i dr.
- Vizuelno uočava **bespravne radnje** u šumi
 - Bespravne radnje:** bespravna sječa, uzurpacija, nepropisno odlaganje otpada, korišćenje kamena i šljunka, kaptiranje izvora i dr.
- Regstruje bespravne radnje u šumi sačinjavanjem zapisnika
- Podnosi izvještaj nadležnoj službi zaštite šuma o registrovanim bespravnim radnjama u šumi

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Plan zaštite šuma
- Preventivne mjere zaštite šuma od požara
- Suzbijanje i gašenje požara u šumi

3.3.7. Ključni posao: Kontrola rada lovočuvarske službe u lovištu

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Tehničar uzgoja i zaštite šuma:

- Pravi plan rada lovočuvarske službe u lovištu, usklađen sa planskim dokumentima iz oblasti divljači i lovstva
- Prati realizaciju plana rada lovočuvarske službe u lovištu
- Kontroliše poštovanje zakonskih propisa koji regulišu oblast lova i korišćenja divljači od strane lovočuvarske službe u lovištu
- Kontroliše očuvanje **prirodnih resursa** u lovištu

Prirodni resursi: edafski i orografski faktori, vegetacija, hidrologija, brojnost divljači i dr.

- Planira aktivnosti na očuvanju zdravstvenog stanja divljači u lovištima, na osnovu planskih dokumenata i stanja na terenu
- Planira aktivnosti na sprečavanju štete koja može da nastane od divljači, na osnovu planskih dokumenata i stanja na terenu zabilježenog od strane lovočuvarske službe
- Kontroliše rad lovočuvarske službe na održavanju pašnjaka, vještačkih livada i njiva sa odgovarajućim usjevima, koje koristi divljač

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Zakon o divljači i lovstvu
- Planska dokumenta iz oblasti divljači i lovstva
- Biologija divljači
- Uzgoj i zaštita divljači
- Bolesti, metode zaštite i liječenja divljači
- Planiranje i gazdovanje u lovištu

3.4. GRUPA POSLOVA: KOMERCIJALNI POSLOVI

3.4.1. Ključni posao: Procjena potrebnih resursa za realizaciju radnog zadatka

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Tehničar uzgoja i zaštite šuma:

- Izrađuje specifikaciju materijala, opreme i uređaja, potrebnih za realizaciju radnog zadatka
- Izrađuje specifikaciju zaštitnih sredstava i opreme, potrebnih za realizaciju radnog zadatka
- Evidentira ostale potrebe i troškove, u skladu sa radnim zadatkom

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Izrada specifikacije za nabavku materijala, opreme, uređaja i rezervnih djelova
- Izrada specifikacije za nabavku zaštitnih sredstava i opreme

3.4.2. Ključni posao: Nabavka opreme, materijala i uređaja potrebnih za realizaciju radnog zadatka

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Tehničar uzgoja i zaštite šuma:

- Piše zahtjev za nabavku materijala, opreme i uređaja na osnovu specifikacije i podnosi nadređenom na odobrenje
- Piše zahtjev za nabavku zaštitnih sredstava i opreme na osnovu specifikacije i podnosi nadređenom na odobrenje
- Prima i skladišti materijal, opremu i uređaje
- Unosi podatke o pristiglom materijalu, opremi, uređajima i rezervnim djelovima u bazu podataka
- Sastavlja reklamacione zapisnike u slučaju da pristigli materijal, oprema, uređaji i rezervni djelovi ne odgovaraju poručenim

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Forma zahtjeva za nabavku materijala, opreme, uređaja i rezervnih djelova
- Način prijema i skladištenja materijala, opreme, uređaja i rezervnih djelova
- Način sastavljanja reklamacionog zapisnika
- Upotreba informaciono-komunikacionih tehnologija

3.5. GRUPA POSLOVA: ADMINISTRATIVNI POSLOVI

3.5.1. Ključni posao: Izrada radne dokumentacije

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Tehničar uzgoja i zaštite šuma:

- Popunjava radni nalog, u skladu sa radnim zadatkom
- Vodi evidenciju o izvršenim poslovima i realizovanim radnim nalogima u dnevniku rada, ručno i/ili elektronski
- Vodi evidenciju o utrošku materijala, opreme i sredstava u toku procesa rada, ručno i/ili elektronski
- Vodi evidenciju o prijemu materijala, opreme, sredstava u toku procesa rada, ručno i/ili elektronski
- Sastavlja izvještaj o realizovanom radnom zadatku
- Učestvuje u izradi periodičnih izvještaja o realizovanim aktivnostima

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Način popunjavanja radnog naloga
- Vođenje evidencije o izvršenim poslovima i realizovanim radnim nalogima
- Praćenje potrošnje materijala i opreme u toku realizacije radnog zadatka
- Upotreba informaciono-komunikacionih tehnologija
- Poslovna komunikacija

3.6. GRUPA POSLOVA: POSLOVI RUKOVOĐENJA

3.6.1. Ključni posao: Rukovođenje radnom grupom za realizaciju radnog zadatka

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Tehničar uzgoja i zaštite šuma:

- Izdaje naloge za rad izvršiocima radnog zadatka
- Koordinira radom grupe tokom realizacije radnog zadatka
- Usklađuje rad radne grupe sa ostalim učesnicima i grupama tokom realizacije radnog zadatka
- Prikuplja od izvršilaca informaciju o realizaciji pojedinačnih radnih zadataka, u skladu sa radnim nalogom
- Kontroliše realizaciju dnevnih poslova radnika u skladu sa radnim normama

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Osnove organizacije rada
- Poslovna komunikacija
- Upotreba informaciono-komunikacionih tehnologije

3.7. GRUPA POSLOVA: NADZOR RADA

3.7.1. Ključni posao: Vršenje nadzora nad poslovima šumara i radne grupe za realizaciju radnog zadatka

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Tehničar uzgoja i zaštite šuma:

- Vršiti nadzor nad poslovima šumara i administracijom koju vodi šumar
- Tumačiti i pojašnjavati radnoj grupi tehničku dokumentaciju i zakonsku regulativu koje se koriste u realizaciji radnog zadatka
- Vršiti nadzor nad aktivnostima članova radne grupe u toku realizacije radnog zadatka
- Vršiti nadzor nad sprovođenjem mjera za zaštitu na radu, zaštitu okoline i očuvanje zdravlja u toku realizacije radnog zadatka

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Osnove organizacije rada
- Tehnička dokumentacija (projektna dokumentacija, dokumentacija proizvođača i dr. na maternjem, engleskom ili drugom stranom jeziku)
- Sigurnosne procedure prilikom izvođenja radova
- Poslovna komunikacija

3.8. GRUPA POSLOVA: OBEZBJEĐIVANJE KVALITETA

3.8.1. Ključni posao: Sprovođenje postupaka za kontrolu kvaliteta rada, u skladu sa normativima i drugim propisima

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Tehničar uzgoja i zaštite šuma:

- Primjenjuje zakonsku i tehničku regulativu i standarde kvaliteta pri realizaciji radnog zadatka
- Vršiti provjeru pravilnog korišćenja alata i opreme, u skladu sa uputstvima proizvođača
- Obavlja kontrolu dinamike i kvaliteta realizacije radnog zadatka
- Obavlja završnu kontrolu realizacije radnog zadatka

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Tehnička dokumentacija (projektna dokumentacija/izvođački projekat, šumske mape, crteži, šeme, standardi za oblo i tehničko drvo, tehnički propisi, preporuke i uputstva i dr.)
- Karakteristike i način rukovanja alatom i opremom

3.9. GRUPA POSLOVA: ODRŽAVANJE I POPRAVKE

3.9.1. Ključni posao: Održavanje alata, opreme i uređaja za rad

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Tehničar uzgoja i zaštite šuma:

- Provjerava pravilnost odlaganja alata i opreme nakon upotrebe, vodeći računa o **uslovima skladištenja**

Uslovi skladištenja: temperatura, vlaga, prašina i dr.

- Organizuje **redovno održavanje** alata i opreme, u skladu sa standardnim procedurama i/ili uputstvom proizvođača

Redovno održavanje: čišćenje, podmazivanje, zamjena potrošnih dijelova i dr.

- Prijavljuje kvarove alata i opreme nadležnoj službi održavanja, u skladu sa propisanom procedurom
- Vršiti pripremu i slanje alata i opreme na servisiranje, u skladu sa uputstvima proizvođača

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Alat i oprema za rad (karakteristike, upotreba, način održavanja i odlaganja)
- Upotreba informaciono-komunikacionih tehnologija
- Poslovna komunikacija

3.10. GRUPA POSLOVA: KOMUNIKACIJA

3.10.1. Ključni posao: Obavljanje komunikacije sa nadređenima i saradnicima

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Tehničar uzgoja i zaštite šuma:

- Traži od nadređenog neophodne informacije i pojašnjenja za realizaciju radnog zadatka
- Daje uputstva radnoj grupi za realizaciju radnog zadatka koristeći jasnu, stručnu terminologiju
- Izvještava nadređenog o završenom poslu koristeći jasnu, stručnu terminologiju
- Obavlja komunikaciju sa relevantnim nadređenim službama, u skladu sa potrebama radnog zadatka
- Obavlja komunikaciju sa nadređenima, saradnicima i korisnicima usluga telefonom, u pisanoj formi, elektronskom poštom i/ili lično, koristeći pravila poslovne komunikacije

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Poslovna komunikacija
- Upotreba stručne terminologije
- Upotreba informaciono-komunikacionih tehnologija

3.10.2. Ključni posao: Obavljanje komunikacije sa korisnicima šuma

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Tehničar uzgoja i zaštite šuma:

- Upoznaje korisnike šume sa obavezom uspostavljanja šumskog reda i poštovanjem pravila ponašanja na šumskim područjima, u skladu sa Zakonom o šumama i podzakonskim aktima
- Upoznaje korisnike šume sa mogućim prijetnjama po bezbjednost ljudi tokom boravka na šumskim područjima
- Informiše korisnike šume o procedurama zaštite zdravlja tokom boravka na šumskim područjima
- Učestvuje u promotivnim aktivnostima informisanja stanovništva o važnosti očuvanja šumske biogeocenoze i šumskih dobara za zdravlje i opstanak života

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Poslovna komunikacija
- Upotreba stručne terminologije
- Upotreba informaciono-komunikacionih tehnologija

3.11. GRUPA POSLOVA: OČUVANJE ZDRAVLJA I OKOLINE

3.11.1. Ključni posao: Sprovođenje postupaka i mjera za zaštitu na radu

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Tehničar uzgoja i zaštite šuma:

- Provjerava ispravnost alata, opreme, mehanizacije i zaštitnih sredstava i opreme, prema utvrđenoj proceduri i uputstvima proizvođača
- Koristi zaštitna sredstva i opremu pri radu, u skladu sa standardima i uputstvima proizvođača
- Organizuje izvođenje radova u skladu sa propisima, tako da ne ugrožava sebe i saradnike
- Vršiti bezbjednosnu provjeru stanja na terenu na kojem se obavlja posao

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Zaštita na radu
- Zaštitna sredstva i oprema
- Opasnosti usljed nepravilnog korišćenja zaštitnih sredstava prilikom izvođenja radova

3.11.2. Ključni posao: Sprovođenje postupaka i mjera za zaštitu okoline

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Tehničar uzgoja i zaštite šuma:

- Izvodi radove efikasno, bez nepotrebnog utroška materijala i ugrožavanja okoline
- Sortira i odlaže otpad na odgovarajući način, u skladu sa propisima o zaštiti životne sredine
- Sprovodi **preventivne mjere** bezbjednosti u odnosu na **potencijalne uzroke požara**

Preventivne mjere: uspostava šumskog reda, informisanje javnosti o zabrani nepropisnog odlaganja otpada i paljenja vatre na mjestima koja nisu za to predviđena, osmatranje terena u vrijeme povećane opasnosti od požara i dr.

Potencijalni uzroci požara: neadekvatno odložen otpad, nekontrolisano paljenje vatre na privatnim posjedima, nepropisno uspostavljen šumski red i dr.

- Obezbeđuje da mjesto rada bude čisto i uredno do finalizacije posla

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Značaj zaštite životne sredine
- Ekološki standardi za odlaganje otpadnog materijala
- Mjere zaštite od šumskih požara

3.11.3. Ključni posao: Sprovođenje postupaka i mjera za očuvanje zdravlja

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Tehničar uzgoja i zaštite šuma:

- Učestvuje, po potrebi, u pružanju prve pomoći povrijeđenom saradniku, u skladu sa propisanom procedurom
- Pruža prvu pomoć saradniku u slučaju udara groma, pada, **povreda zadobijenih od životinja**, u skladu sa propisanom procedurom
 - Povrede zadobijene od životinja:** ujedi i ugrizi zmije, insekata, divljači i dr.
- Učestvuje u evakuaciji i spašavanju saradnika u slučaju opšte opasnosti, u skladu sa propisanom procedurom

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Osnove pružanja prve pomoći
- Način pružanja prve pomoći u slučaju udara groma, pada, povreda zadobijenih od životinja
- Procedure za pružanje prve pomoći
- Procedure za postupanje u slučaju opšte opasnosti

4. OSTALE INFORMACIJE O ZANIMANJU

Sektor i podsektor prema NOK-u	Sektor: Poljoprivreda, prehrana i veterina Podsektor: Šumarstvo
Šifra i naziv zanimanja ili grupe zanimanja prema SKZ/ISCO-u	3143 - Šumarski tehničar
Tipično radno okruženje i uslovi rada	Tehničar uzgoja i zaštite šuma najveći dio svojega rada obavlja u šumi, na otvorenom, u prirodi, u zdravim ali fizički nekomformnim i napornim uslovima. Da bi došao do mjesta gdje se poslovi obavljaju, mora putovati terenskim vozilima, pa i pješaćiti na većim udaljenostima i po neoznačenim predjelima. Izložen je opasnostima od težih povreda, naročito tokom sječe i izvoza drvnih sortimenata, od divljih životinja i vremenskih nepogoda, a posebno veliku odgovornost ima za sigurnost drugih radnika koji obavljaju šumske radove.
Srodna zanimanja	Čuvar šuma i lovišta, Operater iskorišćavanja šuma, Tehničar iskorišćavanja i planiranja gazdovanja šumama
Ostale informacije	

5. REFERENTNI PODACI

Naziv dokumenta: Standard zanimanja Tehničar/ Tehničarka uzgoja i zaštite šuma

Kod dokumenta: SZ-080341-TUZŠ

Datum usvajanja dokumenta: 15. april 2020. godine

Sjednica nadležnog Savjeta na kojoj je dokument usvojen: IV sjednica Savjeta za kvalifikacije

Radna grupa za izradu dokumenta:

1. Dragan Terzić, diplomirani inženjer šumarstva, pomoćnik direktora u sektoru gazdovanja šumama, Uprava za šume Crne Gore
2. Rajko Knežević, diplomirani inženjer šumarstva, savjetnik II doznačar, Uprava za šume Crne Gore
3. Stanko Mrdak, šumarski tehničar, samostalni referent, Uprava za šume Crne Gore
4. Tomo Zečević, šumarski tehničar, šumar-lugar, Uprava za šume Crne Gore
5. Predrag Kastratović, diplomirani inženjer šumarstva, profesor stručnih predmeta iz oblasti šumarstva, SSŠ "Vukadin Vukadinović" Berane
6. Miloš Janković, diplomirani inženjer šumarstva, načelnik Direkcije za lovstvo u sklopu Direktorata za šumarstvo, lovstvo i drvnu industriju, Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja
7. Olgica Otašević, diplomirani inženjer pejzažne arhitekture, rukovodilac R.J.Održavanje i uređenje javnih površina, d.o.o. Čistoća Pljevlja

Koordinator:

Vjera Mitrović-Radošević, diplomirani psiholog, samostalni savjetnik I u Odjeljenju za istraživanje i razvoj kvalifikacija, Centar za stručno obrazovanje

Ostale informacije:

Lektura: Magdalena Jovanović, samostalni savjetnik I za odnose sa javnošću, organizaciju događaja i lektorisanje, JU Centar za stručno obrazovanje

Dizajn i tehnička obrada: Danilo Gogić, savjetnik I – administrator, JU Centar za stručno obrazovanje

Dokument je rađen u okviru IPA Projekta „Razvoj kvalifikacija stručnog obrazovanja u skladu sa potrebama tržišta rada”